

Пацифізму до окупантів, терористів та корупціонерів не буде!

Нещодавно наша творча група перебувала у відрядженні в зоні АТО, де зустрілася з начальником Східного регіонального управління генерал-майором Олександром Бінковським.

4
стор.

Побратими

День професійного свята, незалежно від дати календаря і пори року, завжди має одинакову найголовнішу значимість – його відзначають одностайно, люди, життєву долю котрих поєднала спільна справа. Саме такими партіотами кордону були старші прапорщики – українець Олександр Смолін і грузин Варлаам Кублашвілі.

7
стор.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

№ 20 (5466) 22 ТРАВНЯ 2015 РОКУ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

Колисці кінології – 70

24 травня Кінологічний навчальний центр Держприкордонслужби України відзначає своє 70-ліття. За роки існування частина пройшла трансформацію від осередку навчання кулеметників, саперів та навіть пекарів до профільного закладу підготовки службових собак для прикордонників і не тільки. Нині КНЦ – єдина кінологічна установа України, ліцензована Міністерством освіти і науки та уповноважена видавати дипломи державного зразка. Окрім того, з початку проведення АТО у Великих Мостах пройшли підготовку і відправилися на захист рубежів Вітчизни майже 2,5 тисячі прикордонників.

6
стор.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло **1,345** млн. осіб > **340** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **415** осіб > з них **12** незаконних мігрантів

Вилучено **10** од. зброї > **15** од. боєприпасів

Затримано товарів і вантажів, що незаконно переміщувалися через державний кордон, на **927** тис. грн.

КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

■ **Право на відпустку**

Верховна Рада України внесла зміни до статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». Законодавчий акт доповнено новим пунктом, який надає право військовослужбовцям, котрі не використали в умовах особливого періоду своє право на щорічну основну відпустку, скористатися ним протягом наступного календарного року, а також надано право на її використання декількома частинами. Законодавчими змінами також запроваджено однаковий підхід до обчислення тривалості щорічної основної відпустки в році початку військової служби.

Марина ГАВРИЛЬЧЕНКО

■ **Пільговому проїзду бути**

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк наголосив, що пенсіонери, інваліди та інші пільгові категорії громадян мають право на пільговий проїзд у громадському транспорті. Він нагадав, що український уряд нинішнього року виділив на субвенції по пільговому проїзду громадян для всіх територій «суму, яка абсолютно аналогічна сумі минулого року, — а це 1,9 мільярда гривень». Прем'єр-міністр підкреслив, що органи місцевої влади повинні забезпечити використання коштів і пільговий проїзд у громадському транспорті. За словами Глави Уряду, Міністерство фінансів забезпечило фінансування субвенції. Він також зауважив, що в постанову Кабінету Міністрів не включаться пільговий проїзд пенсіонерів у метрополітені Києва, Харкова і Дніпропетровська, оскільки відповідно до законодавства, це компетенція органів місцевої влади.

Юрій ЗАНОЗ

■ **Дати «добро» миротворцям**

Кабінет Міністрів України звернувся до Верховної Ради з ініціативою дозволити іноземним підрозділам збройних сил здійснювати на території України операції з підтримки миру й безпеки за умови, що ті діятимуть на підставі рішень ООН або Європейського Союзу. Як відомо, раніше Україна звернулася до західних партнерів і Організації Об'єднаних Націй розглянути питання щодо розміщення такого миротворчого контингенту в нашій державі. Окрім того, після останніх зустрічей Петра Порошенка і Арсенія Яценюка з Генсеком ООН Пан Гі Муном розглядається питання щодо розміщення офісу підтримки ООН саме на територіях Донецької та Луганської областей, аби забезпечити виконання Мінських домовленостей та якомога швидше прибрати російських окупантів і агресорів з території України й забезпечити мир і стабільність в Україні і в Європі.

Олена ТАЩИЛІНА

ОФІЦІЙНО

Демобілізація у передовий резерв

Демобілізовані військовослужбовці під час особливого періоду зараховуватимуться резервістами першої черги. Про таке йдеться у відповідному Указі, яким Президент України Петро Порошенко затвердив зміни до Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України.

Ольга МІРОШНИЧЕНКО

Положення доповнено новим розділом — «Особливості проходження служби у військовому резерві під час особливого періоду». У ньому зазначається, що під час особливого періоду військовослужбовці, які були звільнені зі строкової військової служби, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період в обов'язковому порядку зараховуються до військового оперативного резерву першої черги.

«Контракт про проходження громадянином України служби у військовому резерві не може бути припинений (розірваний) в особливий період, а громадянин, який його уклав і зарахований до військового оперативного резерву першої

черги, продовжує службу у військовому резерві на умовах, визначених законодавством, до завершення особливого періоду. Після цього громадянин, які проходили службу у військовому оперативному резерві першої черги, мають право в добровільному порядку укласти контракт на проходження служби у військовому резерві на умовах, визначених законом. Зарахування військовослужбовців до військового оперативного резерву першої черги здійснюється під час звільнення військовослужбовців із строкової служби або з військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період за наказами командирів (начальників) військових частин (установ)», — йдеться в документі.

Дані про зарахування військовослужбовця до військового оперативного резерву пер-

шої черги заносяться до його військово-облікових документів.

Крім цього, визначено, що резервіст зобов'язаний ознайомитися з наказом командира військової частини про зарахування до військового оперативного резерву першої черги під особистий підпис, прибути в п'ятиденний термін після звільнення у запас до військового комісаріату за місцем проживання для постановки на військовий облік, уточнити порядок своїх дій на випадок його призову під час мобілізації, зберігати після звільнення і до кінця особливого періоду військову форму одягу, якою він був забезпечений Міністерством оборони Укра-

їни, та у разі призову мати її з собою при прибутті до військової частини. Резервіст також зобов'язаний у разі зміни місця проживання або порядку оповіщення повідомити про це відповідного командира військової частини та військового комісара у семиденний термін, прибути після оповіщення щодо його призову під час мобілізації на особливий період протягом 24 годин до військової частини, в якій він проходить службу у військовому резерві.

Суттєвих змін зазнав і 12-й пункт Положення. Відтепер на службу у військовому резерві прийматимуться громадяни віком від 18 до 57 років. ■

ІНФРАСТРУКТУРА

Східний кордон перетворять на оборонний рубіж

Протягом найближчих чотирьох років кордон з Росією, адмінмежа з анексованим Кримом і лінія розмежування в зоні АТО будуть суттєво посилені в інженерному плані. На це Кабінет Міністрів України планує виділити понад 4,1 млрд. гривень.

Василь БІЛЕНКО

Уряд затвердив план заходів щодо інженерно-технічного облаштування українсько-російського державного кордону, територій, прилеглих до районів проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим, який розрахований на 2015–2018 роки. Так, 2015 року на розбудову кордону буде виділено

1 млрд. 66 мільйонів грн., 2016 року — 1 млрд. 244 мільйони грн., 2017 року — 1 млрд. 325 мільйонів грн., а 2018 року — майже півмільярда гривень.

Інженерно-технічне облаштування кордону складатиметься з трьох черг. Перша передбачає створення системи суцільних земляних споруд, облаштування місць несення служби та опорних пунктів. Зокрема, буде вирито 1135 кілометрів протитанкових ровів завширшки 4 метри та глибиною 2 метри. Також буде

споруджено невибухові інженерні загородження завдовжки 195 кілометрів.

Для захисту наших бійців буде споруджено мережу фортифікаційних опорних пунктів і позицій. Ще одним із елементів захисту кордону та контролю його перетину стане прокладення й утримання контрольно-слідових смуг, які матимуть 5 метрів завширшки. КСС облаштують на ділянці кордону загальною протяжністю 1056 кілометрів. А для зручності контролю за режимом державного кордону прокладуть 1130 кілометрів рокадних доріг. Окрім того, для спостереження за прикордонною місцевістю буде споруджено 49 спостережних 17-метрових веж.

У другу чергу планується реструктуризація охорони держкордону з Росією та адміністративної межі з Кримом, яка полягатиме в скороченні ділянок відповідальності та розгортанні нових прикордонних підрозділів і створенні інфраструктури державного кордону на цих напрямках.

Наступний етап другої черги — зменшення ділянок відповідальності прикордонних підрозділів до 30–40 кілометрів та розгортання нових підрозділів і відповідної інфраструктури. Зокрема, буде розгорнуто 34 підрозділи: Чернігівський прикордонний загін — 3, Сумський прикордонний загін — 8, Харківський прикордонний загін — 7, Луганський прикордонний загін — 16. Для їх облаштування з бюджету буде виділено 77 млн. гривень.

Водночас для розміщення військових містечок протягом 2015–2016 років прикордонникам буде безоплатно передано 15 земельних ділянок та будівель. У Чернігівській області така передача відбудеться для розміщення ВПС «Карпович» та «Леонівка», а у Сумській області — ВПС «Миропілля». На Харківщині земельні ділянки та приміщення будуть передані відділам прикордонної служби «Глибоке», «Колодязне», «Охрімівка», «Старича»; в Луганській області — ВПС «Бараниківка», «Герасимівка», «Журавське», «Новобіла», «Солонці», «Танюшівка», «Чугинка», прикордонної комендатури «Широке».

Під час третьої черги реалізації ухвалені Урядом програми державний кордон і підрозділи Держприкордонслужби будуть посилені сучасними засобами спостереження, сигналізації та ураження, на що держава виділяє 2 мільярди 363 мільйони гривень.

На деяких ділянках кордону встановлять системи відеоспостереження та бойові дистанційні модулі. Також під час виконання третьої черги лінію українсько-російського державного кордону буде позначено прикордонними знаками. Усього доведеться встановити 6675 знаків.

Таким чином, державний кордон з Росією найближчими роками перетвориться з невидимої і часом досить умовної лінії на серйозний оборонний рубіж, обладнаний сучасними засобами захисту та контролю. ■

БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Тримаємо марку

У Кабінеті Міністрів України відбулася прес-конференція, де було обговорено виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України. У заході взяли участь перший заступник Голови Державної прикордонної служби України генерал-майор Василь Серватюк, перший заступник міністра закордонних справ України Наталія Галібаренко, заступник міністра внутрішніх справ України Тигран Авакян, заступник міністра юстиції України Антон Ярчук.

Андрій ДЕМЧЕНКО

Зокрема, генерал-майор Василь Серватюк розповів, що Держприкордонслужба з червня минулого року реалізовує в межах компетенції другу фазу плану лібералізації візового режиму за двома основними напрямками. Перший — безпека документів, унеможливлення перетину державного кордону за допомогою підробок, в тому числі — запровадження систем біометричного контролю. Другий напрямок — інтегроване управління кордонами, належний контроль міграції

та реадмісія. Серед іншого, перший заступник очільника прикордонного відомства відмітив, що в останній доповіді від 8 травня цього року Єврокомісія визнала вимоги Держприкордонслужби України в цілому виконаними.

Така оцінка представників комісії стала результатом ґрунтовної роботи: засобами автоматичної перевірки біометричних паспортів обладнано 68 пріоритетних пунктів пропуску по всьому кордону, чітко сплановано та проведено обладнання решти пунктів пропуску, формування резерву. Для роботи інспекторів прикордонної служби встановлено 883 автоматизованих робочих

місця з функцією біометричного контролю. У 44 пунктах пропуску додатково встановлено обладнання для проведення контролю другої лінії з використанням відбитків пальців. Ці заходи у повній мірі забезпечать перевірку відповідних документів як іноземців, так і громадян України. Для прикладу, 18 лютого нинішнього року після огляду обладнання аеропорту «Бориспіль» експерти місії ЄС відзначили, що українська система біометричного контролю не поступається європейським аналогам.

У непростих для прикордонників умовах, при тому, що в державі фактично йде війна з

переважаючим за всіма ресурсами агресором, Україна повністю виконує угоду з ЄС про реадмісію. Попри все ситуація на західному кордоні залишається стабільною і контрольованою. Так, за даними агенції Фронтекс протягом минулого року на кордоні з Україною затримано лише 0,2% від загальної кількості незаконних мігрантів, виявлених на всіх зовнішніх кордонах ЄС. Така ситуація дозволяє говорити про плановий перебіг лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України та фактичне спрощення порядку перетину українцями кордонів ЄС вже у недалекому майбутньому.

ЗОНА АТО

Диверсантам дали по зубах

Незважаючи на формальне перемир'я і черговий раунд переговорів у Мінську, обстановка в зоні проведення антитерористичної операції та на кордоні з Росією залишається напруженою. Домовленості та взяті зобов'язання вже традиційно не стають перешкодою для представників російсько-терористичних військових формувань, які продовжують гатити як по позиціях сил АТО, так і по мирних мешканцях. А особливо зараз активізувалися диверсійно-розвідувальні групи агресора.

Володимир ПАТОЛА

Так, 16 травня о 19 годині 40 хвилин відбулося бойове зіткнення прикордонного наряду з диверсійно-розвідувальною групою на ділянці відділу прикордонної служби «Станично-Луганське» Луганського прикордонного загону.

Під час спостереження за місцевістю на відстані 200 метрів від державного рубежу прикордонники помітили невідому особу та почали її переслідувати. Проте не встигли наші хлопці пробігти і ста метрів, як четверо осіб у маскувальних халатах відкрили по них вогонь із засідки. Розпочався бій. У результаті

злагоджених дій українських військових диверсійно-розвідувальна група змушена була відступити на територію Російської Федерації.

Під час бою внаслідок вибуху ручної гранати, кинutoї бойовиком, один із прикордонників отримав наскрізне осколкове поранення.

Вже за два дні поблизу населеного пункту Троїцьке, що на Донеччині, в ході моніторингу прилеглої до лінії розмежування території українських прикордонники виявили ще одну диверсійно-розвідувальну групу противника. Прикордонний наряд рухався на броневантажі «Кугуар». На напрямку Горлівки «зелені кашкети» побачили озброєну групу з 10 осіб. Проросійські найманці переміщувалися на відстані одного кілометра від лінії бойового зіткнення. Зрозумівши, що їх викрили, терористи відкрили вогонь по прикордонному наряду. Вартові рубежу зайняли позиції та вступили в бій з чисельно переважаючим ворогом.

За деякий час на допомогу прикордонному наряду прибув резерв підрозділу та представники Збройних Сил України. Завдяки злагодженим діям українських військових плани щодо здійснення диверсії зірвано, а група диверсантів змушена була відступити.

Під час бойового зіткнення знищено двох терористів, а на місці бою виявлено зброю противника, зокрема, РПГ-7В, п'ять тротильових шашок та детонатор. Отримали поранення двоє військовослужбовців ЗСУ.

НАРОДНА ПІДТРИМКА

Рок на передовій

До військовослужбовців, які виконують бойові завдання на ділянці відповідальності Донецького прикордонного загону, завітав українсько-американський гурт «Vertex». Митці потішили наших бійців запальним виступом і передали їм таке необхідне на передовій обладнання.

Кароліна КАРНАУХ

Українці нація особлива. Якщо Батьківщина в небезпеці — вони роблять усе, що вміють і можуть, не думаючи про відстані, кордони, особисті справи, не жаліючи сил, грошей і часу, не шукаючи будь-яких причин та відмовок. Це черговий раз підтвердили солісти українсько-американського рок-гурту «Vertex» Ігор, Павло та Іван. Зараз хлопці, українці за походженням, живуть і працюють у Філадельфії (США). Це не завадило митцям познайомити військовослужбовців оперативно-бойової прикордонної комендатури «Великі Мости» з динамічними запальними композиціями зі свого доробку. Така музика пролунала на передовій уперше,

але стала справжнім спалахом серед непротих бойових буднів військовослужбовців. Кожен наступний акорд розпалював ентузіазм, укріплював бойовий дух, заряджав прикордонників позитивом, дарував відчуття шаленого драйву.

Музиканти привезли бійцям не лише масу приємних емоцій. Намагаючись зробити свій максимально ефективний внесок у справу захисту України, вони без жодної спонсорської допомоги зуміли закупити у подарунок для воїнів АТО прилади нічного бачення, ліхтарі, військовий одяг, взуття та продукти харчування.

На завершення концерту учасники групи «Vertex» подякували прикордонникам за мужність, силу, відданість Присязі та побажали стійкості у протистоянні з ворогом.

ГАРЯЧІ БУДНІ

Провідники в «овечій шкурі»

Під час оформлення у пункті пропуску «Могилів-Подільський» потяга сполученням «Кишинів—Москва» спільна прикордонно-митна оглядова група виявила в одному з вагонів понад 1420 овечих шкур. Зловмисник приховав товар у металевих баках з-під води. Згодом, оглядаючи купе провідника вже в іншому вагоні правоохоронці знайшли ще й 301 монету старовинної чеканки. Нумізматичну колекцію було приховано від покриттям у підлозі. Як з'ясувалося, власниками обох «знахідок» були самі провідники — громадяни Молдови. Наразі товар вилучено та передано компетентним органам. Попередня оцінка овечих шкур становить понад 625 тисяч гривень. Історичну цінність монет визначить експертиза.

Андрій ДЕМЧЕНКО

Збірна нелегалів

Під час моніторингу ділянки відповідальності прикордонники відділу «Лужанка» виявили на контрольно-слідовій смугі доріжку слідів, яку правопорушники, очевидно, намагалися «замести», однак безуспішно. Тож, перевіряючи прилеглу місцевість, правоохоронці за деякий час на відстані 50 метрів від лінії рубежу виявили власників тих самих відбитків.

За словами затриманих, котрі вирушили в «подорож» без документів, двоє з них — громадяни Сирії, інші четверо мають громадянство Сомалі, а ось ще двоє з цієї групи «туристів» виявилися нашими співвітчизниками. Останні спробували втекти, тож мукачівським прикордонникам довелося здійснити п'ять попереджувальних пострілів у повітря. Випробувати долю правопорушники більше не стали.

Марина ГАВРИЛЬЧЕНКО

Паспорт, картку чи готівку бажаєте?

У контрольному пункті в'їзду-виїзду «Георгіївка», що на лінії розмежування, під час перевірки автомобіля «Фольксваген» прикордонники виявили у громадянки України 10 паспортів на ім'я різних осіб, 75 карток кількох банків та гроші на суму 155 400 гривень. Документи та кошти українка приховала під сидінням іномарки, якою прямувала на підконтрольну бойовикам територію. Наразі правопорушницю передали для подальшої перевірки співробітникам СБУ.

Людмила ТКАЧЕНКО

Інтерв'ю Віт Сергій ЧЕРЕВАТИЙ

Олександр Бінковський: Паціфізму до окупантів, терористів та корупціонерів не буде!

Нещодавно творча група Інформаційного агентства Держприкордонслужби перебувала у відрядженні у зоні АТО. Під час роботи ми зустрілися з начальником Східного регіонального управління генерал-майором Олександром Бінковським, який саме здійснював чергову робочу поїздку до прикордонних підрозділів, що виконують завдання в бойових умовах. У силу напруженого графіка його роботи інтерв'ю «у полях» не стало нашою журналістською удачею, однак вдалося домовитися про ґрунтовну розмову на завершення нашої поїздки. Обіцянки було дотримано і вже у Харкові ми відверто говорили про здобутки й проблеми охоронців рубежу «воюючого» регіонального управління.

— Олександре Анатолійовичу, перше запитання, безперечно, стосуватиметься оперативної обстановки на ділянці Східного регіонального управління. Які основні виклики та загрози сьогодні є найбільш актуальними?

— Обстановка на сьогодні відома — вона складна й динамічна, адже у сфері регіонального управління є безпосередньо зона АТО, в якій несуть службу наші прикордонні підрозділи. Якщо конкретизувати, то пріоритетом нині є здійснення пропуску осіб і транспортних засобів на контрольних пунктах в'їзду—виїзду. Потік величезний, особливо це стосується донецького напрямку — в середньому від 10 до 15 тисяч осіб щодобово перетинають лінію зіткнення. Окрім того, враховуючи оперативну інформацію, дані, які надходять від ЗСУ, інших правоохоронців іде активна підготовка бойовиків «ЛНР» і «ДНР» до можливих провокацій, особливо у найближчий період — до кінця травня. Тому ми готуємося здійснювати не лише свої прикордонні функції, а й захист та оборону окремих рубежів, визначених нам у зоні АТО, — це перше. По-друге, у нас є класичні ділянки кордону — це Сумський і Харківський прикордонні загони та північна ділянка Луганського прикордонного загону. Безумовно, пріоритети сьогодні безпекові. Враховуючи ситуацію у зоні АТО, опікуємося щільністю охорони кордону, серйозним посиленням людськими ресурсами, технікою та оперативною складовою на напрямках Гоптівка, Бачівськ, Велика Писарівка, Краснопілля й інших ділянках кордону. Особливу увагу приділяємо особам, які, можливо, причетні до терористичної діяльності та можуть провокувати конфлікти на території України. Тому досить щільно здійснюємо контроль другої лінії громадян РФ.

— Виклик перелаштування відомства на мілітарні рейки припав саме на час Вашого керівництва регіональним управлінням. Як проводилася дана робота і чого вдалося домогтися у такі доволі стислі терміни?

— Враховуючи попередній досвід служби (в Адміністрації Держприкордонслужби на посаді начальника управління прикордонного контролю. — Ред.) можу сказати, що впродовж багатьох років значна увага українсько-російському кордону приділялася саме з точки зору демілітаризації. Ми намагалися будувати цивільні відносини, підписували угоди про спільний контроль, які на даний час не знаходять своєї реалізації, вели перемовини щодо спільного патрулювання. Проте, враховуючи ескалацію ситуації, торік ми перейшли до військової компоненти в охороні рубежу і правоохоронний аспект відійшов на другий план. Але по ділянці Сумського і Харківського загону правоохоронна функція не зменшується з тієї простої причини, що нам треба співпрацювати з іншими правоохоронними органами і здійснювати жорсткі режимні заходи у межах контрольованих прикордонних районів. Оборона — більше аспект прикордонної смуги, де можуть здійснюватися дії диверсійного характеру тощо. Відтак за цей рік зроблено величезну роботу у фортифікаційному обладнанні місць несення служби, пунктів пропуску та місць дислокації підрозділів.

— Окрім інженерного облаштування чималий поступ зроблено і в напрямі технічного забезпечення вартових рубежів...

— Постачання броньованої техніки до Східного регіонального управління — питання, якому приділяється величезна увага з боку Голови Держприкордонслужби. Безпека особового складу сьогодні є чи не найважливішим нашим завданням. На деяких напрямках прикордонні підрозділи несуть службу безпосередньо на лінії розмежування. Як показує практика, при раптових обстрілах, при виконанні завдань з доставки особового складу чи матеріально-технічних засобів броньована техніка неодноразово рятувала життя бійців й

істотно допомагала в критичних ситуаціях. Були випадки підіривів техніки, коли без броні люди не мали б жодного шансу вижити. Причому сьогодні до підрозділів надходять не лише «Кугуари», а й броньовані зразки легкового автотранспорту, який дозволяє захистити людей від куль та осколків і оперативно проводити пошукові, розвідувальні заходи, а також здійснювати патрулювання певних ділянок.

— Нашій творчій групі довелося бути свідками обстрілу прикордонного контрольного поста зі стрільцевої зброї та протитанкового гранатомета, і старший зміни прикордонних нарядів — молодий офіцер-прикордонник — дуже чітко, холоднокровно й професійно припинив рух транспорту, організував оборону позицій та дав бій терористам. Як Ви оцінюєте загальну адаптованість персоналу до таких умов, їхню готовність до роботи в критичних ситуаціях?

— Упродовж квітня у нас відбулася повна заміна особового складу підрозділів, які несуть службу в зоні АТО. Змінився як рядовий склад, так і керівна ланка. Звичайно, багато з них бойового досвіду не мають, тому сьогодні головним нашим завданням залишаються щоденні постійні тренування за ситуаціями, які можуть виникати. У цьому плані дуже цінною є робота керівників оперативно-військових відділів. Водночас практика показує, що особовий склад діє впевнено тоді, коли відчуває чітке конкретне керівництво, коли не пасують офіцери, а Ви мали змогу особисто переконатися, що вони діють впевнено і такі факти не можуть не тішити. Це молоді люди зі званнями лейтенанта, старшого лейтенанта чи капітана. Для них це вперше в житті, й відчуття страху нікуди не дінеться, це природньо. Але сьогодні я із впевненістю можу сказати, що морально-психологічний стан особового складу не викликає сумнівів у тому, що ми зможемо гідно виконати поставлені перед нами завдання.

— Водночас значна частина персоналу, підпорядкованого Вам сьогодні, — це мобілізовані різних вікових груп, професій і соціальних прошарків. Наскільки якісним був цей добір і як люди адаптуються в підрозділах?

— За великим рахунком для нас це новий аспект взагалі, адже з часів незалежності України у нас не було досвіду мобілізації. Прикордонна практика у більшості новобранців відсутня. Їм важко звикати до тих умов, які висуваються, і непростодіє освоювати професійні прикордонні навички. Наприклад, для здійснення пропускових операцій необхідні вміння, які куються роками, а тут їх слід набути за короткий період часу.

Проблеми є і з дисципліною. Адже людям довелося докорінно змінити своє життя. Скажу так: людина, яка мобілізована приходить у зону АТО, має десь мінімум місяць, щоби психологічно звикнути взагалі до ситуації, до тих умов, в яких вона перебуває і паралельно набувати відповідних професійних навичок. Щоправда, у порівнянні зі Збройними Силами чи Національною гвардією, нас здорово виручає потужний офіцерський корпус. У нас мобілізованих офіцерів, які керують безпосередньо підрозділами, дуже малий відсоток. А так як рівень підготовки все таки є, це дозволяє в короткий термін професійно підготувати людей, а також створити нормальну моральну атмосферу в колективах.

— Зараз на багатьох нарадах піднімається проблема зловживання алкоголем у зоні АТО, особливо серед мобілізованих. Я розумію, що це не наша вина, але з цим явищем, безумовно, треба боротися. Що робиться в даному напрямку?

— Дійсно, така проблема існує. Особливо зараз, коли хвиля добровольців зменшилася, і військомати відбирають той людський ресурс, який є в регіоні. Звичайно, ми намагаємося по максимуму відсіювати тих людей, які за своїми морально-діловими якостями не можуть служити на кордоні. Але, як то кажуть, все не може бути бездоганним. І ті проблеми, які є в суспільстві, переносяться на нашу площину. Але це наші люди, і хочемо ми того чи ні, а ситуація складається така, що ми мусимо з ними працювати. Тим більше, що у порівнянні з

іншими силовими відомствами у нас дана проблема не стоїть так гостро. Там зазвичай мобілізованими керують такі ж мобілізовані, тож відбувається певне зрощення між рядовим складом і безпосередніми керівниками. В результаті немає того жорсткого реагування на порушення військової дисципліни. А як тільки в ланці молодших командирів починається замовчування негативних явищ, плачевні наслідки є практично невідворотними. Відтак наша позиція проста: кожен керівник має дисциплінарні важелі, які можуть достатньо серйозно впливати на ситуацію в підрозділі й змушують підлеглих задуматися. Крім того, не потрібно забувати про стару прикордонну традицію, коли керівники працюють не лише безпосередньо з особовим складом, а ще й із сім'ями військово-вслужбовців. Доволі часто дзвінок від дружини чи, скажімо, батьків дає більший ефект, аніж нотації командирів.

— Нині на державному рівні піднімається питання боротьби з корупцією в лавах силових структур. Особливо резонансу набувають випадки зловживань у зоні АТО. Як протидіють цьому явищу в Східному регіональному управлінні?

— Треба, як-то кажуть, не соромлячись бачити що проблему. Якщо ми беремо безпосередньо зону АТО, то у зв'язку з припиненням масованого вогню інтенсивність руху тут збільшилася в рази. Відповідно, на контрольних пунктах в'їзду—виїзду утворюються черги. І ця ситуація зрозуміла тому, що у смугі безпеки ще немає тієї інфраструктури, яка є, наприклад, на класичному кордоні. Для того, щоб проїхати швидше або провезти вантаж через стаціонарні пункти контролю, чи поза ними зловмисники намагаються знайти контакт із представниками контрольних служб, пропонують їм кошти. Ми цю проблему бачимо і не вигороджуємо тих, хто піддався такій спокусі.

На сьогодні є декілька резонансних службових розслідувань: деякі ініціювали ми самі, з деякими нам допомагали колеги з інших правоохоронних органів. Запевняю, що всі винні будуть жорстко покарані. Паціфізму до окупантів, терористів та корупціонерів не буде! Якщо прикордонник спокусився на якісь кошти, то сьогодні людина пройде без перепустки чи провезе якийсь вантаж, а завтра вона провезе бойовиків, зброю, засоби терору тощо. Я вже не кажу про питання іміджу Державної прикордонної служби, який також страждає від таких горе-вояків.

— Я нещодавно був свідком однієї з виїзних нарад, де обговорювалися питання облаштування на КПВВ сервісних зон. У якому стані ця робота зараз?

— Це питання було піднято перед керівництвом АТО. На спільній нараді ми ініціювали проведення комісійного обстеження місць перетину громадянами та транспортними засобами лінії зіткнення. До нього залучалися й представники органів місцевого самоврядування. Враховуючи те, що ми заактували і побачили, Держприкордонслужба, Держслужба з питань надзвичайних ситуацій, районні, обласні адміністрації зараз вишукують шляхи для того, щоб зробити там хоча б мінімальні комфортні умови. Але за один день цього не зробиш тому, що є об'єктивні і суб'єктивні причини.

— А взагалі як відбувається взаємодія з іншими силовими відомствами й керівництвом АТО, наскільки вона продуктивна, чи є якісь питання що потребують вдосконалення?

— Я хочу сказати, що алгоритм такої взаємодії чітко відпрацьований з того моменту, як було створено структуру антитерористичного центру. На сьогодні зона АТО розбита по секторах, тому, відповідно, в їх межах є конкретика взаємодії між усіма, хто там функціонує. У штабі АТО постійно працює оперативна група від Адміністрації Держприкордонслужби. Що стосується безпосередніх керівників, починаючи з мене, моїх заступників, то ми налагоджуємо контакти особисто, проводимо зустрічі, наради, обмінюємося документами, тож жодних непорозумінь чи проблемних питань із нашими колегами не маємо. ■

Порушники мимоволі

Лише за останні місяці понад чотири з половиною тисячі наших співвітчизників повернулися з окупованого терористами Донбасу на підконтрольну Києву територію через Російську Федерацію. Оприлюднивши в Адміністрації Держприкордонслужби такі дані, прикордонники наголошують, що відповідно до чинного законодавства, дії цих осіб кваліфікуються як незаконне перетинання державного кордону України.

Ольга МІРОШНИЧЕНКО

Зневірені люди намагаються будь-що потрапити туди, де їм не загрожують злидні та постійний страх. Вони шукають місць, де не рвуться міни і можна спокійно ходити вулицями, не озираючись у пошуках найближчого підвалу. Можна по-різному ставитися до їхніх викривлених переконань, та все ж цих нещодавніх прихильників «руського міра» варто спробувати зрозуміти. Вони щиро вірили в те, що їм постійно товмачили з дитинства і не бачили іншого життя окрім свого власного, як їм гадалося, спокійного та ситого.

Вони втратили майже все: домівки, спокій, та, найголовніше, віру. Ці люди самі себе називають біженцями, хоча їй не мають такого статусу і вже давно зрозуміли, що їх ошукали. Тепер вони шукають підтримки у країні, яку нещодавно зрадили, і сподіваються, що вона їм пробачить. Ті, хто вчора радісно розмахував «триколомом», зустрічаючи російські танки, сьо-

годні віднаходять найменші лавівки, аби вивільнитися з міцних обіймів «Новоросії». Однак часто замість того, аби пройти необхідну процедуру з отримання документів для виїзду із зони АТО, вони обирають простіший, на їхню думку, обхідний шлях до вільної України — через Росію. Навряд чи більшість з них усвідомлює, що при цьому вони автоматично стають порушниками кордону.

Як відомо, у зв'язку із складною обстановкою на сході України рішеннями Уряду було тимчасово припинено рух через 14 пунктів пропуску на кордоні з Росією в межах Луганської та Донецької областей. Таким чином пункти пропуску «Маринівка», «Новоазовськ», «Успенка», «Іло-вайськ», «Квашине», «Донецьк», «Должанський», «Червона Могила», «Ізварине», «Красна Талівка», «Юганівка», «Герасимівка», «Петрівка» та «Луганськ» де-юре припинили своє функціонування. Та це з точки зору українського законодавства. Насправді окупанти та їхні місцеві посіпаки мають власні «закони», тож рух в обидва боки не припинився: з

Росії в захоплений регіон один за одним женуть «гумконвої» зі зброєю та спорядженням для терористів, а назад останні відправляють награване на підприємствах і у приватних помешканнях добро. Не припинилося й курсування автотранспорту. Зокрема, лише з Донецька до Ростова-на-Дону щодня вирушає більше 15 рейсів. Ще 5 маршрутів організовано до Москви. Саме таким транспортом прямує більшість українців та іноземців, щоб потім повернутися в Україну через діючі пункти пропуску, розташовані переважно в Харківській області та неокупованій частині Луганської. Однак після введення пропускної системи при перетинанні лінії розмежування з'явилися й фірми, що займаються перевезенням пасажирів безпосередньо з окупованого Донбасу в Україну через територію Росії. Співробітники одного з таких транспортних підприємств розповіли, що возять людей з Луганська до Харкова через колишній пункт пропуску «Ізварине». За їхніми словами, перетинання кордону проходить у два етапи. Спочат-

ку автобус під'їжджає до пункту пропуску. Там пасажир чекає проходження так званого «контролю» (іноді це затягується на добу і більше), потім пішки переходять у буферну зону, де на них чекає інший автобус, який везе луганчан через Білгород до Харкова. Квиток «щастя» коштує в середньому 600 — 700 гривень. Однак це тільки початок. Справжні проблеми з'являються при в'їзді в Україну — у пункті пропуску «Гоптівка», де з'ясується, що на територію Росії українці потрапили нелегально.

«Відповідно до чинного законодавства, дії цих пасажирів кваліфікуються як незаконне перетинання державного кордону України, — розповідає начальник управління адміністративного провадження Адміністрації Держприкордонслужби полковник Сергій Мул. — При вияв-

ленні таких осіб прикордонники зобов'язані складати протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 204-1 Адмінкодексу України, та надсилати їх на розгляд суду. При цьому громадяни повинні знати, що за дане правопорушення передбачено стягнення: штраф від 1 700 до 3 400 гривень або адмінарешт до 15 діб».

Як бачимо, вартість квитка може видатися дрібницею порівняно з тим, які витрати чекають на подорожуючих через скасовані пункти пропуску, не кажучи вже про можливість більш суворого вердикту суду. Звичайно, прикордонники з розумінням ставляться до проблем наших співвітчизників, які перебувають на невідконтрольній Україні території, однак вони виконують свої функції відповідно до чинного законодавства. ■

Є ПРОБЛЕМА

Зачарована «61 миля»

Боротьба з контрабандою — справа благородна, проте, як показує досвід, почасти невдячна. А все тому, що надприбутки, які отримуються завдяки ухилянню від сплати митних зборів, є найкращим стимулом для продукування різноманітних кримінально-креативних схем. Одна з них, яку, за свідченням фахівців, використовують вже протягом десяти останніх років, стосується контрабанди пального на Дунаї. Вона заслуговує на особливу увагу, оскільки яскраво демонструє, як можна майже легально обкрадати державу, трактуючи законодавство на власний розсуд при мовчазному (звісно, небезкорисливому) потуранні з боку контрольних служб.

Ольга МІРОШНИЧЕНКО

У листопаді минулого року співробітники Держприкордонслужби за підтримки спецпідрозділу СБУ затримали на Одещині групу осіб з великою партією контрабандних паливно-мастильних матеріалів. Як повідомлялося, український танкер, перебуваючи в режимі «закритого кордону» на Дунаї отримав з іноземного судна бензин, а потім перевантажив його на самохідну баржу. Документів про право

власності на продукцію, яка знаходилася на борту баржі, не було, тож пальне вилучили та почали досудове розслідування.

Власне, прикордонники були чи не першими, хто почав бити на сполох у зв'язку із активним ввезенням в Україну контрабандних нафтопродуктів у дунайському регіоні. До цього активно долучилися й ЗМІ, які провели декілька журналістських розслідувань та оприлюднили дані про незаконне переправлення на територію нашої держави сотень тисяч тонн пального на мільйони гривень. Подейкують, що дану контрабандну схему

свого часу активно застосовував (а може й застосує) «младоолігарх» Сергій Курченко. Суть її полягає в тому, що в український порт заходить танкер із тисячами тонн нафтопродуктів на борту. Невеличку частину пального офіційно розмитнують, решту, за документами нібито призначеною для перевезення в іншу країну, зливають в маленькі судна під виглядом бункерування.

З того часу минуло майже півроку, проте, за даними Департаменту аналізу та оцінки інформації АДПСУ, злочинний бізнес так і не вдалося повністю знищити.

Отже основний елемент кримінальної схеми — бункерування. Для тих, хто не знає, це всього лише поповнення судна запасами пального, мастильних матеріалів, водою та продуктами харчування. Однак саме ця процедура дозволяє винахідливим ділкам майже безкарно класти до кишень державні гроші.

Одним із традиційних пунктів бункерування на Дунаї є 61 миля поблизу Ізмаїла. Наразі тут фактично незаконно працює до десятка самохідних і несамохідних барж. Як повідомили в управлінні адміністративного провадження Адміністрації Держприкордонслужби, саме в цьому районі судна закордонного прямування під виглядом поповнення запасів зливають у трюми барж нафтопродукти у промислових обсягах.

Здається, протиправна діяльність очевидна. Однак не поспішайте з висновками. Виявляється, компетентні державні органи, уповноважені протидіяти даним правопорушенням, цього не роблять. Свою бездіяльність вони, не моргнувши оком, пояснюють нібито відсутністю повноважень, оскільки на власний розсуд вважають українську частину Дунаю, зокрема в районі 61 милі, міжнародними водами. Це означає, що суднам закордонного прямування тут не потрібен дозвіл українських уповноважених органів на бункерування і вони не мають права їх перевіряти.

Чинники відверто лукавлять, переконані прикордонні юристи, і підкреслюють, що ця позиція суперечить нормам законодавства, оскільки відповідно до Закону «Про державний кордон України» українська частина Дунаю, де кордон проходить по середині головного фарватеру, зокрема і район 61-ої милі, є внутрішніми водами України. Отже для проведення бункерування суден на Дунаї необхідно мати відповідний дозвіл і здійснювати його у визначених місцях. Крім цього, українські компетентні органи мають право і (підкреслюємо) зобов'язані здійснювати контроль за плаванням та перебуванням цих суден.

Є й інший «компетентний» аргумент, що дозволяє контрабандистам здійснювати псевдобункерування: судна закордонного прямування після проходження оформлення на відхід або ще не оформлені на прихід, тобто судна із так званим «закритим кордоном» можуть використовувати право мирного проходу, тобто здійснювати бункерування без відповідного дозволу і перевірки.

«Згідно з Конвенцією ООН з морського права від 10 грудня 1982 року мирний прохід судна вважається таким, якщо ним не порушується мир, добрий порядок або безпека прибережної держави, — пояснює заступник начальника управління адміністративного провадження Олександр Пінчук. — Такими порушеннями, зокрема, визнаються завантаження чи вивантаження будь-якого товару чи вантажу, посадка або висадка будь-яких осіб всупереч митним, фіскальним, імміграційним або санітарним законам і правилам прибережної держави».

Тож, як бачимо, обидва аргументи не витримують жодної критики. Тоді чому й досі за мовчазного потурання тих, чий прямим обов'язком є захист інтересів держави, безконтрольно течуть в Україну бензинові потоки? І чи довго ще «61 миля» залишатиметься такою собі зачарованою зоною, де Закон трактують на користь контрабандистів? ■

Учасники змагань інструкторів службових собак. 1965 рік

Колисці кінології – 70

24 травня Кінологічний навчальний центр Держприкордонслужби України відзначає своє 70-ліття. За роки існування частина пройшла трансформацію від осередку навчання кулеметників, саперів та навіть пекарів до профільного закладу підготовки службових собак для прикордонників і не тільки. Нині КНЦ – єдина кінологічна установа України, ліцензована Міністерством освіти і науки та уповноважена видавати дипломи державного зразка. Окрім того, з початку проведення АТО у Великих Мостах пройшли підготовку і відправилися на захист рубежів Вітчизни майже 2,5 тисячі прикордонників.

Володимир ТЕЛЮК

ВІД ОКРУЖНОЇ ШКОЛИ ДО КНЦ

Кінологічний навчальний центр починає свій літопис від 24 травня 1945 року, коли було створено 6-у окружну школу сержантського складу Прикордонних військ Українського округу. Власне, цей день і став фактичною датою створення знайомого нам закладу. Розпочалося формування школи в селі Седлисько (тепер це – Дрогобицький район Львівщини). Однак уже за рік її передислокували до Великих Мостів. У той же час відбувся перший випуск курсантів. Протягом 12 місяців школа сержантського складу зуміла підготувати 283 прикордонники, серед яких були командири стрілецьких, мінометних, кулеметних та кавалерійських відділень.

У червні 1947 року навчальний заклад поповнили військовим містечком розформованого тоді 109-го мотострілецького полку Прикордонних військ НКВС (де зараз і дислокується частина).

Загалом за 70 років тут проходили підготовку стрільці, кулеметники, сапери, кавалеристи, прожектористи, зв'язківці, радіотелеграфісти, автомобілісти, стенографісти і навіть кухарі – хлібопекарі. Однак незмінним з 50-их років минулого століття залишився лише один напрямок – підготовка фахівців-кінологів. Тоді ж на базі частини було створено і племінний розплідник службових собак.

Спочатку школа готувала виключно розшукових собак, натренованих на затримання порушників кордону. А з грудня 1979 року тут почали навчати спеціальних собак, здатних виявляти наркотичні та вибухові речовини. Більше того, школа готувала інструкторів та спеціальних собак у Республіку Ангола, Мозамбик, для забезпечення

безпеки на Олімпіаді в Москві, а в 80-их роках – кінологів та мінно-розшукових собак для проходження служби в Демократичній Республіці Афганістан.

Коли Україна здобула незалежність, весь особовий склад частини 12 січня 1992 року склав Присягу на вірність українському народові. Тоді разом із прикордонниками священні слова Присяги промовляв і народний депутат України В'ячеслав Чорновіл.

З тих пір заклад підготував спершу для Прикордонних військ, а згодом і Державної прикордонної служби України десятки тисяч кінологів і службових собак. Примітно, що випускників Центру готували не лише для потреб прикордонного відомства України, але й для інших країн. Так, 2000 року зі стін закладу випустили інструктори-кінологи з мінно-розшуковими собаками для миротворчих сил ООН у Лівані.

1 червня 2006 року на базі Великомоствіського навчального прикордонного загону створено Кінологічний навчальний центр Державної прикордонної служби України. Сьогодні – це відомчий навчальний заклад 3-го рівня акредитації з підготовки молодших фахівців, зокрема, всіх категорій кінологів та підвищення кваліфікації молодших інспекторів прикордонної служби.

Окрім того, КНЦ щороку реалізує декілька договорів про підготовку кінологів для інших правоохоронних органів. Для прикладу, торік тут підготували 10 спеціалістів для служби авіаційної безпеки аеропорту «Одеса» та для установ Пенітенціарної служби.

КОЛИ ВІЙНА ПОСТУКАЛА У ДВЕРІ

Зважаючи на військові дії, що розпочалися в Україні на початку 2014 року, стала в нагоді потужна навчально-матеріальна база КНЦ. Так, уже понад рік на базі Центру проводиться форму-

вання, підготовка та бойове злагодження більшості прикордонних підрозділів Західного регіонального управління (мото-маневрених груп №3,7; окремого відділу прикордонної служби типу «С», оперативно-бойових прикордонних застав і комендатур). Надалі вони увійшли до складу сил антитерористичної операції та виконували завдання в Харківській, Донецькій та Луганській областях. Усього з березня минулого року через Навчальний центр у Великих Мостах пройшло 2 тисячі 480 військовослужбовців. Вихованці КНЦ неодноразово проявляли особисту мужність і героїзм під час виконання бойових завдань у зоні АТО. Зокрема, орденем «За мужність» III ступеня нагороджено старшого лейтенанта Івана Милиняка та лейтенанта Володимира Брижака, медалі «За військову службу Україні» удостоєно підполковників Валерія Данилевича та Василя Мос-тенського й старшого прапорщика Олександра Сокольського, а одного з старшого сержанта Грачика Арутюняна відтепер прикрашає медаль «Захиснику Вітчизни».

Під час зборів на базі КНЦ воїни закріплюють теоретичні та практичні основи несення служби прикордонними нарядами, відновлюють свої навички володіння зброєю та проходять найголовніший елемент для подальшого успішного виконання поставлених завдань – бойове злагодження. Для цього в Центрі є всі необхідні умови: територія, місця розташування особового складу, навчальні класи, тактичні поля та база польового навчання. Саме на полігоні прикордонники вдосконалюють практичні навички ведення вогню з особистої та групової зброї, покращують свою фізичну підготовку і саме тут вони вчаться виживати в бойовій обстановці.

Разом із бійцями охороняти східні кордони держави вирушають і собаки, підготовлені на

базі Кінологічного навчального центру. В зоні АТО вони в парі зі своїми господарями перевіряють транспортні засоби на присутність незаконної зброї, вибухівки та наркотичних речовин. Зважаючи на те, що сучасні реалії на східних теренах країни поки що далекі від мирних, то у навчальні програми Центру внесено відповідні корективи. Відтак тут поновилися курси підготовки службових собак, котрі «спеціалізуються» на мінах, фугасах та інших підривних засобах. Наразі цей тренінг пройшло чотири групи, загальною чисельністю 82 кінологи.

Всенародна підтримка армії та волонтерський рух, який розгорнувся з початком проведення антитерористичної операції, не оминули й Кінологічний центр. З березня минулого року він отримав від небайдужих громадян допомогу грошима та матеріальними засобами на понад один мільйон гривень. Більш того, шефську допомогу Центру здійснюють Сокальська, Жовківська, Кам'янка-Бузька та Миколаївська райдержадміністрації, а також Трускавецька міська рада. Завдяки їхній підтримці великомостівські прикордонники отримали такі необхідні бронжилети, рюкзаки та намети, засоби спостереження та тепловізори, радіостанції й бензинові генератори. Крім того, волонтерські організації неодноразово допомагали центру медикаментами, а також будівельними й паливно-мастильними матеріалами.

ГРАНІТ КІНОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

У зоні АТО найвірніші друзі людини часто рятують життя як військовослужбовців, так і мирних жителів. З телекранів ми бачили не один сюжет із українського Сходу, де бійці розповідають неймовірні історії про те, як собаки врятували чиесь життя. Тварини значно краще відчувають зміни у навколишньому

середовищі і здатні своїми діями попереджати про, наприклад, артилерійський обстріл. Тож якщо собака біжить у бліндаж – то й у військовослужбовців є хвилина заховатися від обстрілу.

Проте це все – на рівні інстинктів, а ось потрібних для служби навиків собаку слід навчати. Процес підготовки кінологів та собак у КНЦ спирається на наукову основу та багаторічний досвід. Спочатку курсанти проходять двомісячний теоретичний курс – цикл кінологічної підготовки. І лише після успішного складання іспиту кожному кінологу дають чотирипалого напарника. Зі своїми майбутніми господарями собаки вперше зустрічаються приблизно в дев'ятимісячному віці.

Чотирипалі помічники прикордонників готують за різними категоріями. Для прикордонної служби тренують розшукового собаку, який використовується безпосередньо на «зеленому» кордоні та працює в пунктах пропуску (основні породи – німецька та бельгійська вівчарки). Окремо готують собак для виявлення зброї, вибухових і наркотичних речовин (породи – лабрадор, англійський та російський спаніель, фокстер'єр).

Одним із центральних об'єктів КНЦ є розплідник. Лише за останній рік тут вирощено 36 собак з відмінними робочими якостями. Загалом, одночасно Навчальний центр спроможний утримувати 450 службових собак, з них: 300 перебувають на навчання, а 150 перебувають у племінному розпліднику.

Для належного догляду та утримання собак у Кінологічному навчальному центрі працює відділення ветеринарної медицини, оснащене сучасною технікою, на якій працюють висококваліфіковані лікарі. Для блага кудланів тут діють лабораторія клінічної діагностики, лабораторія генетики, рентгенкабінет, ультразвукове дослідження та операційна. ■

ЛЕГЕНДИ КОРДОНУ

Василь КЛИМЕНКО

Пам'ятаю як ровесники мого покоління по декілька разів ходили у сільський клуб на перегляд кінокартини «Над Тисою», де головним героєм був прикордонник Михайло Смолярчук зі своїм чотирилітнім помічником Інгузом. Звичайно, тоді ми, старшокласники, не знали, що прообразом Смолярчука став відомий слідопит старшина Олександр Смолін. Спливе час і мені пощастить не лише познайомитися з ним, а й служити разом на західному кордоні країни з цією непересічною людиною.

Вісімнадцятирічним юнаком Олександр Смолін у складі прикордонної частини воював на фронті з гітлерівськими окупантами. Після війни — охорона західного рубежу держави, де так яскраво розквітнув його талант слідопита та щедро проявилася відданість кіннологічній справі «зелених кашкетів». Пророчими виявилися слова знаного прикордонника, майбутнього Героя Радянського Союзу Микити Федоровича Карацупи, 105-у річницю з дня народження якого недавно разом із нинішніми захисниками кордону урочисто відзначили ветеранські організації Павлоградської асоціації прикордонників та його земляки — громадськість села Олексіївка Запорізької області, що з часом Смолін стане його гідним спадкоємцем.

Із книги документальних нарисів «Вартові західних рубежів» про історію військ Західного прикордонного округу:

...Одного суботнього вечора на заставу, де служив Олександр Смолін, прибіг колгоспник і повідомив, що на лісовій просіці, недалеко від кордону, він бачив чоловіка, який був явно не з місцевих. У підрозділі прикордонників відразу ж пролунала тривога — наряди один за одним залишали заставу. Старшина Смолін і рядовий Соколов отримали наказ оглянути просіку.

До місця, де біля складених штабелями дерев'яних колод селянин помітив незнайому людину, прикордонники примчали на лижах за лічені хвилини. Невідомого тут уже не було. Надіючись, що снігова віхола замете його сліди, він попрямував прямо через гущавину. Проте на ще свіжому білому настилі снігу зримо виділялися відбитки взуття чужака. Це й допомогло наряду вести його переслідування.

А завірюха ставала все гущішою. Лижі Смоліну довелося залишити, тепер вони перешкоджали просуватися через густі зарослі. Коли старшина вибрався із лісу та подолав яр, через пелену хуртовини він уявляв ледь помітну постать невідомого.

Ось би де згодилися покинути Смоліном лижі. Він оглянувся, але молодшого наряду, який мав іти за ним з лижами, не побачив. Тоді старшина знову кинувся уперед. Коли скинув кожух і мокрі важкі ваянки, бігти стало значно легше. Правда, босим ногам сильно дошкуляв холодний сніг, зате відстань між ним і чужаком швидко скорочувалася.

Помітивши переслідування, незнайомец швидко присів і

відкрив вогонь по прикордоннику. Та коли перші кулі автоматної черги просвітили над його головою, невідомий рвучко піднявся, відкинув пістолет і став піднімати руки вгору».

169 порушників кордону затримав за роки служби старшина, який пізніше стане старшим прапорщиком, Олександр Смолін. Його, кавалера орденів — Леніна, Червоної Зірки, «Вітчизняної війни» II ступеня, медалей: «За бойові заслуги», двох медалей «За відзнаку в охороні державного кордону СРСР» та інших високих нагород,

поріднило мене із небагатослівним у розмові з теплою, ледь помітною усмішкою в трохи примружених сірих очах старшим прапорщиком.

Як зараз, — продовжував свою розповідь ветеран, — бачу той далекий погожий осінній день, вишикуваний стрій схвильованих курсантів. Перед ними в акуратно відпрасованому однострої, з орденською планкою і нагрудним знаком «Відмінник прикордонних військ» I ступеня — жива легенда — Олександр Смолін. По-статутному привітавшись із

старшим прапорщиком). Одним із перших серед прикордонників країни його було нагороджено тільки-но заснованим орденом Жовтневої революції, що став значимим доповненням до його двох орденів Червоного прапора, медалей «За відвагу», «За бойові заслуги» та інших державних відзнак. У військах Кублашвілі називали «грозою контрабандистів».

Поцікавившись одного разу, як йому вдається розпізнавати нечистих на руки людей, які перетинають кордон, Варлаам Михай-

Весною 1944-го року Кублашвілі перевели на західний кордон. Закінчивши школу службового собаківництва, він виявився здібним слідопитом — на свій рахунок уже «засипав» декілька затриманих порушників державного рубежу. Та незабаром Варлаама переводять у Брест, на контрольно-пропускний пункт. Тож довелося йому оволодіти новою справою та навчатися у майстрів контролерської служби досвіду з огляду потягів закордонного прямування.

Він, як ніхто, старався в службі не пасти задніх. І перша вдача усміхнулася прикордонникові. Оглядаючи потяг, що мав перетнути державний кордон, Кублашвілі зупинився біля котла отоплювальної системи вагона. Увагу контролера привернула звичайна кочерга, якою мішають вугілля у топці. На самому кінці її чітко виднілися великі плями ржавчини.

Як це вона могла так заіржавіти, якщо її щодня у вогні обпалюють? — подумав Кублашвілі. — Мабуть, нею машиністи щось робили у резервуарі з брудною водою, що знаходився поряд.

Відкривши кришку люка, Варлаам став контролерським металічним крючком «обстежувати» дно бака з водою. Нащупав якийсь твердий предмет, але підчепити його не вдалося. Тоді він узяв кочергу зі ржавчиною, яку бачив біля топки, зачепив нею невідомий предмет і витягнув його з води. Це був металевий контейнер з контрабандними товарами.

Минув деякий час і вже старшина Кублашвілі у велосипедній камері контрабандиста виявив 145 золотих монет. А взагалі за роки служби він затримав 28 порушників кордону та розкрив десятки тайників. Загальна сума вилучених ним у контрабандистів цінностей складала багатомільйонну суму.

Взагалі скупий на слова він про себе розповідав дуже неохоче. Своїх підлеглих — молодших контролерів, особливо старанних у службі, характеризував коротко: «Молодець — світла, золота голова».

Віддавши багато років службі на кордоні Білорусії, яка стала для нього близькою, рідною, «грозою контрабандистів», звільнившись із лав «зелених кашкетів», залишився жити у прикордонному Бресті. Вшанованого багатьма заслуженими почестями жителі обласного центру обрали грузина, старшого прапорщика у відставці Варлаама Михайловича Кублашвілі «Почесним громадянином міста Брест».

...Товаришували прикордонники — українець Смолін і грузин Кублашвілі так, ніби кровні брати. Для яких кожна зустріч ставала святом душі й серця. Такими були вони, чий імена назавжди вкарбовано у славетний літопис охоронців і захисників державного кордону. Вони із когорти тих, хто самовіддано службово утверджував краші традиції своїх попередників: «Надійна охорона і захист кордону — понад усе». І саме це так зримо й відважно демонструють сьогодні їхні нащадки — українські прикордонники у бойових діях в зоні АТО. ■

Побратими

День професійного свята, незалежно від дати календаря і пори року, завжди має однакову найголовнішу значимість — його відзначають однодумці. Люди, життєву долю котрих поєднала відданість справі, передають її з покоління в покоління, ніби найдорожчий скарб. Передають, щоб їхній досвід, знання та вірність обов'язку перед своїм народом слугували гідним прикладом для інших. Саме такими партіотами кордону були старші прапорщики — українець Олександр Смолін і грузин Варлаам Кублашвілі, чий імена назавжди вкарбувалися в історію охоронців державних рубежів. Про них у переддень Дня прикордонника наша розповідь.

обою жували прикордонники строкової служби, надзвичайно поважали офіцери та шанували генерали. А він ніби соромився своєї заслуженої слави, намагаючись опинитися у тіні. Із щирою, якоюсь особливо теплою, приязною усмішкою він міг годинами розповідати про секрети служби кінолога і за якихось п'ять-сім хвилин стомлювався, коли мова заходила про його успіхи.

Про свого наставника Олександра Михайловича Смоліна полковник у відставці Михайло Овсянников, який свого часу допомагав організувати кіннологічну службу прикордонним військам Анголи, сьогодні згадує так:

— Познайомився я з ним у жовтні 1970 року під час випуску курсантів-інструкторів службових собак у 6-ій міжклубній школі сержантського складу у Великих Мостах. Познайомилися і якесь внутрішнє відчуття взаємної поваги один до одного, до нашої професії назавжди

завтрашніми слідопитами, які не зводили з нього зацікавлених очей, строгий екзаменатор, який під час служби в управлінні Західного прикордонного округу фактично був куратором з підготовки у Великих Мостах службових собак, приховуючи привітну усмішку, звертається до них: «Ну що, молодць, з чого почнемо?».

Своїм багатим досвідом він, як ніхто, ділився з молодими прикордонниками невимучено, по-батьківськи щедро. Всі, хто знав Олександра Миколайовича та були старші за віком і військово-ним званням, так би мовити неофіційно, називали його просто — «Саша Смолін», вкладаючи в ці слова тепло душі та особисту повагу до непересічної людини у зеленому військовому кашкеті з трьома зірочками старшого прапорщика на погонах.

З не меншою пошаною у ті роки серед охоронців західного кордону звучало також ім'я старшини Варлаама Кублашвілі (пізніше, як і Смолін, він стане

лович з помітним грузинським акцентом відповів коротко: «Подивлюся у вічі і знаю: порядна людина їде чи ні. От і вся премудрість». Як би було добре, подумалося тоді, щоб природа наділяла таким даром кожного із нас, прикордонників.

Родом Кублашвілі із сонячної Грузії, де наймилішим для нього було село Ахалдоба. Тут, біля чайних плантацій та виноградних лоз, пройшло його дитинство. Тут жили його рідні брат і сестра, мати, батько — відомий у їхньому районі як кавалер ордена Леніна.

1942-го року, отримавши повістку із військкомату, Варлаам попросився на фронт.

— Будете служити прикордонником, — сказали йому і відправили на Далекий Схід.

Служити довелося на прикордонній заставі — два роки молодий грузин рядовий Варлаам Кублашвілі охороняв далекосхідні рубежі країни, над якими усі роки війни з нацистами висіла загроза нападу японських самураїв.

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ!

Колектив Луцького прикордонного загону щиро вітає начальника загону підполковника **МЕЙКА Олександра Васильовича** з Днем народження!

Повсякденна копітка діяльність на відповідальній посаді вимагає від Вас повної відданості справі, наполегливості, подолання труднощів і високого професіоналізму. Хай здійсняться всі Ваші задуми і кожен день буде наповнений почуттям любові та взаєморозуміння, а гарний настрій стане запорукою успішної праці в ім'я розквіту рідної України! Нехай у Вашому житті завжди буде багато успіхів, щастя, здоров'я, оптимізму та мудрості!

Щиро й сердечно вітаю з Днем народження любого синочка прапорщика **Миколу Олександровича ДУДКА!**

Успіхів тобі, рідненький, у цій нелегкій, суворій в даний час службі! Нехай доля пошле тобі довгого віку, радості, щастя й мирного блакитного неба!

*Хай цвіте, не в'яне із роками доля,
Хай щасливих років зозуля накує,
Хай вода дасть сили, а роса – здоров'я,
Все, що більше треба, хай Господь дає.
Будь здоровим, як джерельна вода,
Багатим, як українська земля.
Бажаю хліба на столі, щастя у житті,
Від людей – добра, від сонця – тепла,
Благ усіх горю, здоров'я – рікою.
Ніяких бід і многая літ!*

Вітаю з прийдешнім професійним святом – Днем прикордонника! Щасливого польоту й благополучної посадки на рідну землю. Я пишаюся тим, що ти стоїш на охороні нашої рідної Вітчизни!

Твоя матуся

Колектив ВПС «Паладь-Комарівці» Чопського прикордонного загону щиро вітає військовослужбовців, які народились у травні: старших лейтенантів – **БОЛТМАНА Володимира Івановича, ДЗЯДУСЯ Юрія Богдановича;** лейтенанта **КОНДРАТЬЄВА Назарія Валентиновича;** старшого прапорщика **ПИЛИХОВСЬКОГО Віктора Михайловича;** сержантів – **КАРАМАНА Василя Васильовича, КІКІНУ Василя Васильовича;** солдата **ПЕРЕВОЗЧИКОВА Віталія Валерійовича;** працівника **ЛІЗАК Мелінду Альбертівну!** Бажаємо міцного здоров'я, сімейного благополуччя, успіхів у нелегкій праці та Божого благословення вам і вашим родинам!

Рада та актив громадської організації «Ветеран кордону» Одеського прикордонного загону щиро та сердечно вітають підполковника запасу **КОЗУБА Олега Вікторовича** з 50-річним ювілеєм, майора запасу **НОСКОВА Павла Павловича** з 75-річчям та іменинників травня: полковників запасу – **РИБАЛКА Валерія Володимировича, ПАВЛЮКА Миколу Івановича;** підполковника запасу **БАРАБАНОВА Євгена Васильовича;** капітана запасу **КОБЛИКА Валерія Миколайовича;** старших прапорщиків запасу – **КОВАЛЬОВА Василя Миколайовича, ЗАГОРНОГО Івана Олександровича, НИТИЧУКА Олександра Дмитровича, БУДНИКА Віктора Йосиповича, КОЛОБЕРДУ Миколу Вікторовича, ПЛЕХАНОВА Олександра Георгійовича,** вдову ветерана – **СЛОБІДЯНЮК Ольгу Павлівну,** а також вітаємо особовий склад і ветеранів прикордонного загону з Днем прикордонника! Бажаємо міцного здоров'я, сімейного благополуччя та миру!

РОБОТА З МОЛОДДЮ

Прикордонному роду нема переводу

Гуртки юних друзів прикордонників, військово-патріотичні клуби завжди були гарною допомогою «зеленим кашкетам», школою, з якої у майбутньому нерідко виростали найкращі охоронці державного рубежу, місцем, де старші товариші та ветерани передавали підростаючому поколінню пам'ять, моральну стійкість, поняття про військову честь і найкращі прикордонні традиції.

Ярослава МЕЛЬНИК

Марко, учні 9 класу – Павло Кашалапа, Галина Шкоруда та наймолодший з переможців змагання – семикласник Богдан Дикало.

Сьогоднішні непрості часи як ніколи згуртували цивільну молодь та військових. Тож почувши про бажання учнів і педагогічного колективу школи с. Велика Вільшаниця, що на Львівщині, створити свій осередок юних друзів прикордонників, військовослужбовці Львівського загону вирішили завітати в гості.

Школярі не забули про прийдешній День прикордонника, тож захід розпочався з гарно підготовленого і талановито виконаного концерту. Учні співали патріотичні пісні, та від душі декламували вірші, натомість військовослужбовці широкоплескали заповзяттю і патріотизму дітлахів.

Згодом «зелені кашкети» провели перші змагання гуртка юних друзів прикордонників. Учні демонстрували свій фізичний гарт на шкільному стадіоні, стріляли з пневматичної рушниці, вирішували завдання на ерудитію.

Завершальним етапом змагання стала естафета. Прискорене пересування по пересічній місцевості, перекошування колеса та долання бар'єрів дали можливість учасникам змагання добряче переврити свою особисту натренованість і командну злагодженість. Найкраще проявили себе у змаганні юних друзів прикордонників учні 11 класу – Орест Худоба, Ігор Бошко, десятикласники – Тарас Дикало та Роман

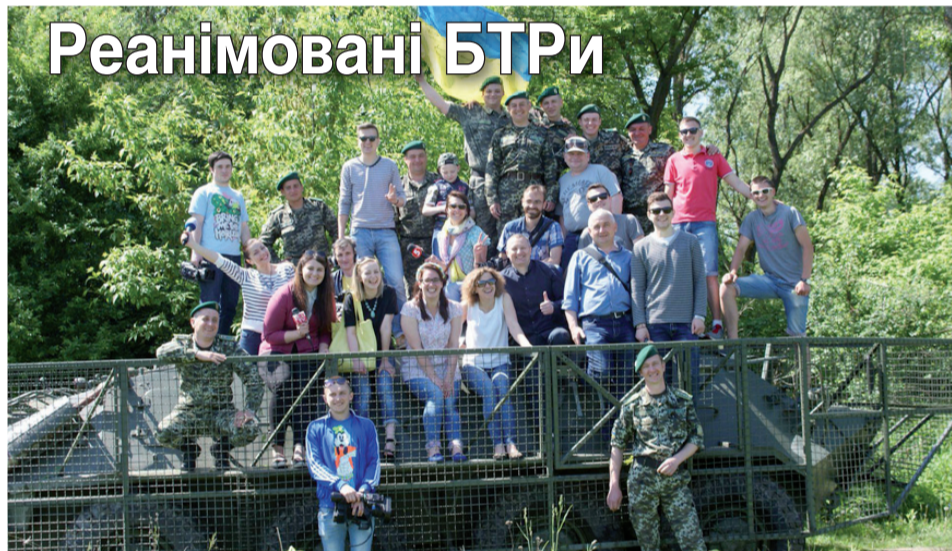
В якості майстер-класу прикордонної професійності «зелені кашкети» продемонстрували присутнім показовий виступ кінолога зі службовою собакою. Після того, як кокер-спаніель Дарій виконав усі навчальні завдання і дочекався дозволу кінолога, він на радість малечі не лише грався з дітьми, а й позував разом з ними перед фотокамерами як професійний актор.

Не обійшлося свято і без тіні смутку. Прикордонники та учні разом із представниками місцевої громади відвідали місце поховання та вшанували пам'ять бійця оперативно-бойової прикордонної комендатури «Львів-1» солдата Володимира Салівончика, який загинув при виконанні бойового завдання в ході проведення антитерористичної операції в районі Волновахи.

Захід мав неабияке значення для місцевої громади. Не минули нагоди завітати на свято голова сільської ради Ігор Волошин, начальник районного відділу освіти Володимир Бартошик, настоятель сільського храму отець Остап та, звичайно, мешканці села. Директор школи Наталія Нагірна щиро подякувала прикордонникам, наголосила на необхідності подальшої активної співпраці, а чимало нових юних друзів прикордонників висловили твердий намір у майбутньому стати охоронцями державного рубежу. ■

ВСЕ – ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

Реанімовані БТРи

Черговий тест-драйв на відновленій бронетехніці провели прикордонники Чернівецького прикордонного загону.

Марина ГАВРИЛЬЧЕНКО

Ще донедавна старенькі БТР-60БП доживали своє, та скоріш за все пішли б на металобрухт. Однак друге життя отримали після того, як за них взялися чернівецькі прикордонники. В цій нелегкій справі охоронцям кордону допомогли небайдужі буковинці, хоча вся фізична праця лягла на руки ремонтників прикордонного загону.

«Головне в цій справі, щоб «броня» виконала свою місію за призначенням», – кажуть прикордонники.

Одного разу БТР, який ремонтники загону відправили в зону АТО, все-таки виконав своє завдання. Старенький бронетранспортер врятував життя більш ніж 20-ом прикордонникам, вивізши їх з-під обстрілів з поля бою практично на одних дисках. Врятовані життя побратимів і поклали початок завзятості та стали поштовхом до реанімації забутих БТР-60.

«Це вже третя бойова одиниця, яку ми відреставрували на базі прикордонного загону, – розповідає заступник начальника

Чернівецького прикордонного загону підполковник Олег Максимів. – На даний час одна із відновлених бронемашин, як і попередні, виконує завдання у зоні АТО. Інші згодом також прикриватимуть наших захисників і даватимуть відсіч ворогу. Більш того, завдяки згуртованості та взаємодопомозі на ремонт не витрачено жодної бюджетної копійки: все робилося силами волонтерів і військовослужбовців».

«У скільки нам обійшовся ремонт, наразі важко сказати, багато робилося власноруч. До прикладу, наші механіки провели демонтаж двигунів, відремонтували гальмівну систему, а також всі складові одиниці – вузли, агрегати – розбиралися, обслуговувалися, змащувалися і знову збиралися», – зазначає підполковник Олег Максимів.

Бронетранспортер обладнали кумулятивним захистом – решітками. Серед інновацій, запроваджених буковинськими прикордонниками, є камера заднього відслідкування, що дозволяє механіку водію слідувати за ситуацією позаду бронемашини. Також прикордонники встановили на БТР засіб власного виробництва, що створює димову завісу. ■

ОГОЛОШЕННЯ

26 травня 2015 року в стінах Науково-дослідного інституту Державної прикордонної служби України відбудеться Міжнародна науково-практична конференція «Історія, сучасність та перспективи розвитку Державної прикордонної служби України та охорони державного кордону». За додатковою інформацією звертатися за телефонами: (044) 527-65-34, 527-65-51.

ПРО ЖИТТЯ ДЕРЖАВНОГО РУБЕЖУ

компетентно, яскраво, цікаво всім

читайте у газеті «Прикордонник України» та журналі «Кордон», передплата на які не закінчується ніколи

Передплатний індекс:
газети – 61023, журналу – 43763

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

**ПРИКОРДОННИК
УКРАЇНИ**

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:

61023

Видається
з липня 1943 року

Головний редактор
Костянтин ПЯСЦЬКИЙ

Заступник
головного редактора
Андрій ГЕРАСИМІВ

Чергова по номеру
Валентина ЛАЗАРЧУК

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15

Замовлення: 41102
Наклад: 5050 прим.

З питань розміщення реклами на шпальтах газети звертатися у відділ реклами та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 566-43-30

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:
02099, м. Київ,
вул. Ялтинська, 11

Тел./факс:
566-43-30 (багатоканальний)
239-85-73, 239-85-77

E-mail: redactor@pvu.gov.ua
kordo@ukr.net